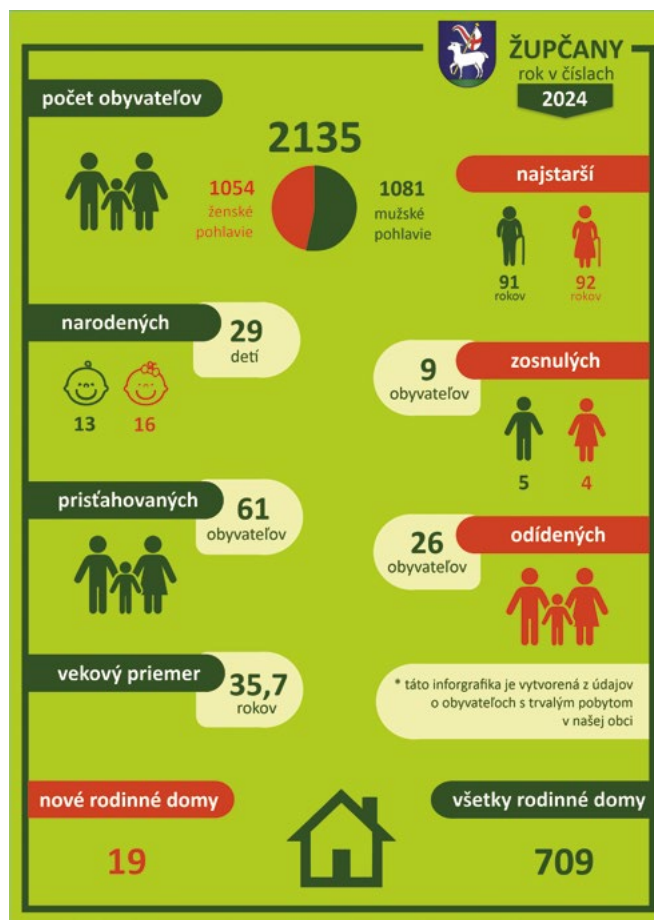

Vážení čitatelia,
v roku 2025 otvárame tretí ročník vydávania našich pravidelných obecných novín. Napriek tomu som sa stretol s tým, že niektorí obyvatelia obce doteraz nevedia, že periodická tlač u nás vychádza. **Noviny si môžete prečítať na webovej stránke obce. Ak chcete dostávať pravidelne tlačnú verziu, dajte nám o tom vedieť na našej adrese noviny@zupcany.sk alebo na obecnom úrade.**

Začiatok roka 2025 sa nám v obci spája s rôznymi podujatiami, ktoré sú pre nás už tradičné. Fašiangy v roku 2025 patrili medzi tie dlhšie; zábav, plesov či iných podujatí sa tak stihlo usporiadať o čosi viac. Aj v Župčanoch sa konal karneval či ples, ktoré patria v našej obci k obľúbeným podujatiam. Z truhlice bájok nášho veľikána Jonáša Záborského vyberáme tentokrát bájku Netopiere. Zápis prvákov do našej základnej školy sa uskutoční 1. apríla, viac informácií na nasledujúcich stranách. Želáme Vám pokojné prežitie pôstneho času a Veľkej Noci.

Samuel Kucharik

Jonáš Záborský – Netopiere

Vrabcov z jednej, z druhej strany myší zbor
viedli medzi sebou o pšenicu spor;
a keď márne boli reči,
pribehli ku vojne a ku meči.
vyslali aj k tým i týmto službu odopreli.

Vrabcom odkázali, že ku myšiam patria;
myšiam osvedčili, že sú vtákov bratia.
Od tých dôb nesmejú sa ukázať povidne.
Všetko, čo nemá svojho charakteru, bridné.

Starosta informuje ...

Začiatkom roka 2025 by som chcel poďakovať za Vašu podporu a spoluprácu v predchádzajúcom období. Rok 2024 bol hektický a 2025 pravdepodobne nebude iný. Nové pravidlá, nastavenia a výzvy sa ukazujú hneď na začiatku roka. Sú to najmä centrálné nastavené zmeny, ktoré ovplyvňujú aj chod našej obce. Napríklad zvýšením DPH sa zdražujú takmer všetky tovary a služby, ktoré nakupujeme ako obec (vývoz odpadov, energie, poštovné,...), ale dotýka sa to aj rozbehnutých projektov. To, čo zažívate vo svojej domácnosti s tým istým sa trápi aj obec. Napriek všetkému život ide ďalej a potrebujeme si ho spríjemniť aspoň malými pozitívnymi moment-

mi. Jedným z nich bol aj I. obecný ples, na ktorý sa vstupenky vypredali extrémne rýchlo, ale spokojné ohlasy nás povzbudzujú do príprav ďalšieho ročníka. S radosťou Vám oznamujem, že začiatkom februára sme zahájili výstavbu novej materskej školy, ktorá poskytne moderné a kvalitné zázemie pre našich najmenších obyvateľov. Verím, že tento projekt uľahčí rodinám život a prispeje k lepšiemu vzdelávaniu našich detí. Práce pokračujú v rámci naplánovaného harmonogramu. Hrubá stavba by mala byť do letných prázdnin hotová. Cez prázdniny sú naplánované realizácie prípojok, aby sa čo najmenej zasahovalo do plynulosti výučby v terajšej budove. Následne vnútorné

práce, omietky, podlahy a kompletne nové vybavenie budovy. Veríme, že školský rok 2026/2027 začnú deti aj v novej budove.

Aj v tomto roku budeme pokračovať s orezom stromov v parku, na ktorý sme získali dotáciu v sume 8.000,- eur v programe Obnova dediny od Slovenskej agentúry životného prostredia. Zapájame sa do malých projektov a pripravujeme sa na veľké výzvy. Držte nám prsty, aby sme boli úspešní a pripravení.

Želám Vám pokojné prežitie pôstneho obdobia a následne radosť Veľkej noci.

Ďakujem za dôveru a teším sa na ďalšie spoločné kroky vpred.

Váš starosta 😊

Poľnohospodárske družstvo Šarišan má nového predsedu

Poľnohospodárske družstvo Šarišan Svinia má nového predsedu. Stal sa ním 52 ročný Mgr. Martin Trišč z obce Svinia. Vo funkcii nahradil doterajšieho predsedu Ing. Jozefa Repku z Ondrašoviec, ktorý bol predsedom od roku 2015. Na funkciu predsedu sa rozhodol viac nekandidovať. Voľby sa konali na členskej schôdzi 20.2.2025. Okrem predsedu bol zvolený aj podpredseda Jozef Polák z Kojatic.

Členovia Poľnohospodárskeho družstva volili aj členov predstavenstva. Za pracujúcich členov boli zvolení Peter Mihok z obce Vítaz, Mária Tirdilová z Kojatic, Ing. Kristián Špiner zo Spišského Podhradia a Stanislav Radačovský z Kojatickej Doliny. Za nepracujúcich členov boli zvolení Ing. Jozef Repka z Ondrašoviec, Pavol Bednár z obce Svinia a Helena Andrejková zo Župčian.

Helena Andrejková

Prvý Obecný ples

22. februára 2025 sa večer v sále kultúrneho domu v Župčanoch niesol v znamení noblesy a výbornej zábavy. Konal sa totiž **prvý Obecný ples**. Nádherné dámy a fešní páni sa celú noc zabávali vďaka hudobnej skupine *Medium* z Čirča, o umelecký zážitok zo spoločenského tanca sa postarala *Sofia Triščová* s partnerom a všetci prítomní sa mohli zapojiť do žrebovania o ceny z bohatej tomboly. Nechýbalo chutné jedlo a vynikajúce koláče od cukrárne *Delizie*, sídliacej v Prešove. Sme vďační

všetkým, bez ktorých pomoci by nebolo možné ples takto skvele zorganizovať: pracovníkom obecného úradu, členkám Únie žien, personálu v kuchyni, pani Strojnej a množstvu sponzorov, najmä firme L.C. Manager. Veríme, že všetci hostia prežili príjemný večer a dúfame, že sa takto o rok stretne znovu na druhom Obecnom plese.

Text: Martina Krempaská

Foto: Marek Baláž, Martin Dluhoš

Rodinný karneval

Hoci sa termín karnevalu presúval kvôli vysokej chorobnosti detí na neskorší termín, nakoniec sme si ho predsa len užili v nedeľu, 16. februára 2025 o 15:00 v sále kultúrneho domu. Miestnosť sa zaplnila zaujímavými maskami od výmyslu sveta. Tento rok bol však karneval obzvláštný aj o oceňovanie rodinných masiek. V tejto kategórii sa na 1. mieste umiestnila rodina Zahurákových s **maskou oblohy**, ktorú tvorilo nebo, dúha a slniečko. V kategórii jednotlivcov najviac zaujala maska Sabínky Lazoríkovej, ktorá predstavovala **Pipi Dlhú Panučuchu letiacu v teplovzdušnom balóne**.

Všetci sme sa skvele zabavili a každá maska bola ocenená. Touto cestou ďakujeme našim sponzorom, ktorí venovali zaujímavé a hodnotné výhry, a to spoločnosti **LINAK Slovakia s.r.o.** (rodinný vstup do Aqua-City Poprad), **Animal centrum – spoločný svet – farma Župčany** (3 hodinový pobyt na farme, jazda na koni,

jazda na koči s poníkmi), **Luigi pizza** (10 poukazov na pizzu), **predajňa Úsmev Prešov** (handmade výrobky pre deti), **p. Slávka Sabolová** (večné ceny), **obec Župčany** (rodinná večera v Luigi pizza, spoločenské hry, knihy). Tešíme sa na Vás znovu na budúci rok.

• Foto: Barbora Lazoríková

• Foto: Renáta Kolšovská

Zo zelených stolov

Ako je zvykom, aj tohto roku sa v našej obci konal stolnotenisový turnaj.

V úvode chcem pripomenúť, že išlo v poradí o 64. ročník stolnotenisového turnaja o putovný pohár starostu obce. Je až neuveriteľné, akú dlhú históriu píše stolný tenis v Župčanoch.

Aby toho nebolo málo, nášmu oddielu sa podarilo zorganizovať nielen turnaj pre dospelých, ale konečne aj mládežnícky turnaj, kde s nadšením môžeme konštatovať, že po 20-ročnej pauze to malo úspešný koniec.

Na záver chcem poďakovať obci Župčany za podporu stolnotenisového oddielu.

Marek Prihoda, vedúci oddielu

• 1. miesto Hrabčák Martin, 2. miesto Gerbery Viliam, 3. miesto Prihoda František ml.

• 1. miesto Matej Grus, 2. miesto Peter Turak, 3. miesto Ela Balčáková

Únia žien v Župčanoch oslávila Medzinárodný deň žien a zároveň 20. výročie založenia organizácie

Dňa 02.03.2025 sa v Župčanoch konala výročná schôdza Únie žien, ktorá mala tento rok výnimočný charakter. Okrem bilancovania uplynulého roka si členky pripomenuli 20. výročie založenia organizácie a zároveň oslávili Medzinárodný deň žien. Slávnostného stretnutia sa zúčastnila aj nová predsedníčka Okresnej organizácie Únie žien Slovenska v Prešove, pani Mária Tóthová, ktorá

vo svojom príhovore vyzdvihla dôležitosť spolkového života a ocenila aktívnu prácu miestnej organizácie.

Pozvanie taktiež prijala poslankyňa Obecného zastupiteľstva, pani Katarína Hudáková. Na schôdzi boli zároveň srdečne privítané nové členky, ktoré sa rozhodli pridať k tejto aktívnej komunite. Jedným z významných momentov bolo odovzdanie Ďakovného listu pani Márii Mitrovej za jej dlhoročnú obetavú prácu a prínos pre Úniu žien. Nechýbali ani kytice kvetov ako prejav úcty a vďaky. Po oficiálnej časti nasledovalo príjemné posedenie pri káve a lahodnej torte. Členky Únie žien si vzájomne zablahoževali k sviatku a gratulácie prijali aj jubilantky, ktoré tento rok oslávili významné životné jubileá. Celé podujatie sa nieslo v srdečnej a priateľskej atmosfére, plnej spomienok, plánov do budúcnosti a uznania za prácu všetkých žien, ktoré sa podieľajú na činnosti organizácie. Únia žien tak opäť potvrdila svoju dôležitú úlohu v miestnej komunite a teší sa na ďalšie úspešné roky.

Text a foto: Renáta Kolšovská

Termín zápisu prváčikov sa blíži...

Zápis do základnej školy je dôležitý krok v živote každého dieťaťa, ale aj jeho rodiny. Je to prvý krok na ceste k vzdelaniu a budúcemu úspechu. Často výber školy zaberie rodičom veľa času. Mať však školu, ktorá ponúka moderný a inovatívny prístup k výučbe zameraný na individuálne potreby a talenty každého dieťaťa v mieste bydliska je veľkou výhodou.

Naša škola sa navyše nachádza v srdci krásneho parku, obklopená zeleňou, ktorá ponúka pokojné a podnetné prostredie pre učenie ako aj pre športové aktivity.

Všetci učitelia sú kvalifikovaní odborníci s vášňou pre učenie všetkých detí. Zameriavajú sa na rozvoj kritického myslenia, kreativity a tímovej spolupráce. Sú však pripravení poskytnúť pomoc aj tým deťom,

ktoré potrebujú individuálny prístup. Vytvárajú prostredie, kde sa deti cítia rešpektované a motivované. Vo výchovno-vzdelávacom procese kombinujú tradičné hodnoty so súčasnými vzdelávacími trendami.

Dajte svojim deťom šancu rásť v prostredí, ktoré podporuje učenie, tvorivosť a lásku k prírode. Tešíme sa na každého nového žiaka!

Bližšie informácie o zápise na nový šk. rok 2025/2026 a o živote v tunajšej škole nájdete na www.zssmszupcanydupage.org

Mgr. Alena Jacková

„Kamene vo vreckách“

Medzinárodný deň žien sa už síce neoslavuje tak ako kedysi, no naša obec v spolupráci s obcou Malý Šariš chcela aj tento rok priniesť našim dámam, ale aj pánom darček v podobe kultúrneho zážitku – komediálneho divadelného predstavenia **„Kamene vo vreckách“**. Herci z divadla Kontra opäť nesklamali a dňa 8. marca sa od 18-tej hodiny sálou kultúrneho domu v Župčanoch niesol smiech a dobrá atmosféra. Bravúrne výkony hercov diváci odmenili búrlivým potleskom a standing ovation. Každá prítomná dáma si okrem umeleckého zážitku odniesla aj kvietok. Nechýbalo malé pohostenie a ochutnávka vín od spoločnosti ALISTA.

Martina Krempaská

Mládežnícky zbor v Župčanoch

Minulý rok, na Zelený štvrtok, ste nás mohli prvýkrát počuť spievať v kostole v Župčanoch. Od vtedy sme sa rozrástli o ďalšie dievčatá, ale aj chalanov. Stretlo sa nás niekoľko mladých, ktorí túžia prispieť spevom na svätých omšiach. Pri našom speve nás doprevádza niekoľko hudobných nástrojov. Naše hlavné nástroje sú klavír a gitara, avšak je možné počuť aj husle a violončelo. Snažíme sa takto obohatiť sväté omše a potešiť aj všetkých Vás. Veríme, že sa Vám to páči a s radosťou medzi nami privítame ďalších spevákov či hudobníkov.

Text a foto: JUDr. Viktória Ružbarská

Jar je tu

Jar je tu. Po svahoch, v hájoch, na lúkách a v záhradách smejú sa kvety, túlia sa k sebe a šepkajú si tajomné slová lásky. I tráva od samej nežnosti sa vlní. Jej stebielka tak ľahúčko, tak nežne sa dotýkajú, vzájomne sa hladkajú a chvejú sa ako deva, keď ju mladík schytí do náručia a mocne privinie k sebe.

Slnce lúčami objíma zem, zaslubuje sa s ňou. A zem žiari radostným šťastím. Krajom nesie sa jej teplý, rozochvený duch, ktorý preniká do samých vlákien rastlín a živočíchov...

Na stromoch mladé lístky Kochajú sa v čarovnej idyle, ktorú

v ich strede prežíva vtáctvo. Kvety ovocných stromov svojimi pestrými farbami a lúbeznou vôňou privolávajú k sebe chrobač. Veď ich lupienky sú roztvorené a piestíky dychtivo čakajú na opelenie. Včeličky prichádzajú, bozkávajú kvety a zo semeníka čochvíľa stane sa plod.

Jar je tu – celá príroda opojená je horúcou túžbou po novom živote. Aj do ľudských srdc tíško vkráda sa láska...

In: GESSAYOVÁ-BRESTENSKÁ,

Elena: Boží človek,

Trnava, Spolok sv. Vojtecha 1939.

• Župčiansky symbol jari – bocian pri škole, foto: Martin Dluhoš

PRANOSTIKY SPOJENÉ S JAROU

Keď chceme dnes vedieť, aké bude počasie, riadime sa zväčša predpoveďami a dlhodobými štatistikami vývoja počasia. Naši predkovia však kedysi nemali také vymoženosti a riadili sa skôr vlastnou skúsenosťou. Pri opise a predpovedaní počasia im pomáhali aj pranostiky. Mnohé z nich ste už určite počuli, napríklad z úst vašich starých rodičov, hoci ich sami nepoužívate. Pozrime sa na pár takých, ktoré sa viažu k nadchádzajúcim mesiacom jarného obdobia.

Marec:

Lepšie, keď tá zima chveje, než marcovo slnko hreje.

Keď je marec teplý, apríl je chladný.

Studený marec, mokrý máj – bude humno ako raj.

Marec bez vody, apríl bez trávy.

Daždivý marec je roľníkovo nešťastie,

no suchý apríl ale ešte horšie.

Keď chceš mať zemiaky skoro v hrnci, zasad' ich v marci.

Apríl:

Apríl zimný, daždivý, úroda nás navštívi.

Ak je apríl jasný, šumný, vtedy bude máj pošmúrny.

Keď v apríli hojne vietor duje, stodola sa zaplňuje.

Začiatkom apríla opiluj suché konáre,

budú dobré lekváre.

Teplý dážď v apríli vzácnejší nad mannu,

sľubuje dobrú, jeseň požehnanú.

Máj:

Studený máj, v stodole raj.

Ak padá sneh v máji, bude hojne trávy.

Keď v máji neprší, jún sucho dovŕši.

Májové blato, pre hospodára zlato.

Keď v máji neprší, jún sucho dovŕši.

Kto sa v máji potí na poli a modlí v komore, hladom neumrie.

Májové blato, pre hospodára zlato.

Čo s nastupujúcou jarou?

Po zimnom spánku sa začínajú prebúdať aj naše záhrady a polia. Stromy, trávniky, kvety, okrasné kry... všetky si zaslúžia, hlavne skoro na jar, našu pozornosť, aby sme sa počas celého roka mohli tešiť z krásy aj úžitku, ktoré nám ponúkajú.

Na čo nesmieme zabudnúť skoro na jar?

Prelom zimy a jari je ideálnym časom na orezávanie drevín. Práve vtedy je totiž najbezpečnejšie a najpraktickejšie orezať prerastené alebo deformované listnaté stromy, kry a odolnejšie ihličnany. Prečo však niečo také vôbec robiť? Dobré a dôkladne vykonané orezanie pomôže nielen ich vzhľadu, ale do budúcnosti aj ich zdraviu.

Nesmieme zabudnúť na ošetrovanie trávnikov. Niekoľkokrát **v pozdĺžnom a priečnom smere** vykonajte dôkladnú vertikuláciu (**prevzdušnenie**). Cieľom je dostať trávnu zmes všade do priameho kontaktu so zemou. **Trávnu plst'** úplne odstráňte, pričom hĺbku vertikulácie splstnatelej trávy môžete upraviť.

Jarné prerezávanie je **ideálne pre ruže, ríbezle alebo maliny**

Krásne rozvitnuté okrasné záhony sú pastvou pre oči. Pre mnohých z nás nie sú úmornou prácou, ale príjemným relaxom s viditeľným výsledkom. **Dôležité je po zime skontrolovať stav rastlín a nahradiť „odpadlíkov“.** **Dôležité je jarné skyprenie pôdy, aby sa voda a živiny ľahšie dostali ku koreňom rastlín.**

Zo semien si predpestujeme sadenice zeleniny ako sú paradajky, paprika, zeler... ale aj okrasné kvety a to letničky aj trvalky.

Chcete tento rok na záhrade vykonať zmeny? Založiť nový záhon, vytúžené jazierko alebo vytvoriť chodník? **Jarné mesiace sú ako stvorené na väčšie či menšie záhradné projekty.** Odporúčame premyslieť si napríklad zbieranie dažďovej vody, vďaka čomu bude váš prístup k záhradkárčeniu ešte viac ekologickejší a úspornejší.

Stránku spracovala Anna Val'ková

Opäť je tu obdobie podávania daňových priznaní. O použití časti **2%** zo svojich daní sa môže každý samostatne rozhodnúť, čím priamo prispeje k financovaniu neziskových organizácií, kultúrnych, vzdelávacích či charitatívnych projektov, a tak prispeje k pozitívnym zmenám, bez vynaloženia vlastných peňazí. Darovanie 2% nevyžaduje žiadne dodatočné náklady, je to časť dane, ktorá by sa zaplatila štátu. Stačí len vyplniť formulár a označiť, ktorú organizáciu chcete podporiť. Aktuálny zoznam prijímateľov 2% je zverejnený na internetovej stránke www.notar.sk/prijimatelia/

Podporiť môžete aj **občianske združenia v Župčanoch**. Ak chcete pomôcť detičkám a ich rodičom, prispejte občianskym združeniam: *Krajšie detstvo*, „*pre Viktóriu*“, *Farebné kurčatá*. Ak by ste chceli podporiť šport, občianske združenie *Tenis Timo Turóci* ale aj *Silver Moto Racing*. Ak ste zástancom tradícií a páči sa Vám folklór, potešte svojimi 2% občianske združenie **ŽUPČANCI**. Pre lepší život v obci, podporte občianske združenia *SuperSusedia* alebo *Za lepšie Župčany*.

Ak ešte nie ste rozhodnutí, kam Vaše 2% poputujú, tieto riadky Vám v skratke priblížia Občianske združenie **ZA LEPŠIE ŽUPČANY**, ktoré vykonáva svoju činnosť a pôsobí v obci Župčany už **piaty rok**.

Bolo založené s úmyslom:

- prispieť k rozvoju obce a k vytváraniu lepších podmienok pre život občanov,
- zviditeľniť kultúrne, historické a prírodné bohatstvo obce,
- podporovať aktivity v oblasti starostlivosti o životné prostredie, vzdelávania, sociálno-spoločenských a voľnočasových potrieb pre všetky vekové kategórie obyvateľov obce Župčany.

Občianske združenie je neziskovou organizáciou a nebolo založené s cieľom podnikat' ale zabezpečiť finančné prostriedky na pokrytie nákladov na činnosť, ktorou chce dosiahnuť ciele združenia. Najdostupnejším príjmom združenia sú 2 %. Cenným prínosom sú finančné dary od rôznych fyzických osôb, podnikateľských subjektov a členské príspevky. Ale najvýznamnejšie sú príjmy od nadácií v podobe rôznych grantov. Preto je hlavnou činnosťou združenia zapájanie sa do výziev, vypracúvanie projektov a uchádzanie sa o granty. Úspech v grantovej oblasti je zobrazený v časovej osi. Členovia združenia sa okrem iného podieľajú na organizácii spoločensko-kultúrnych a charitatívnych podujatí v obci (Deň rodiny, Susedský jarmok, Vianočný punč) a vykonávajú propagačnú a vydavateľskú činnosť (Župčianske noviny, web...).

Je začiatok roka 2025 a hlavným plánom združenia je obnoviť historickú studňu v parku, so zachovaním pôvodných prvkov. S projektom „Obnova historickej studne“ získalo združenie dotáciu 2.000 € od Fondu Plzeňského Prazdroja Slovensko. Na realizáciu tohto projektu je ešte potrebná nemalá čiastka financií (na projektovú dokumentáciu, materiál), preto musí byť združenie naďalej aktívne v hľadaní ďalších zdrojov financovania, aby sa projekt podarilo uskutočniť.

zalepsiezupcany@gmail.com je emailová adresa, na ktorej môžete združeniu zanechať odkaz, podnet, informáciu, ale aj konštruktívnu kritiku. Na FB je vytvorená skupina *Za lepšie Župčany*, so všetkými aktivitami združenia. V SLSP má združenie účet s číslom IBAN: SK20 0900 0000 0051 7176 4745 pre všetkých darcov, a tým podporovateľov aktivít združenia.

Katarína Hudáková

2020	2020	2021	2022	2023	2023	2024	2024	2024	2025
Za lepšie Župčany, občianske združenie	Lavičky	Kalendár	Pohľadnica obce	Autobusová zastávka Župčany, Biela hlina	Autobus. zast. Župčany, k ihrisku a dolný koniec	Kolotoč	Memorandum o spolupráci	Kniha - Potulky Župčanmi	Studňa
Vznik občianskeho združenia ZA LEPŠIE ŽUPČANY 5.3.2020 Sídlo: Župčany 88, 080 01 IČO: 53014111	Úspešný projekt grantovej výzvy Tesco s lavičkami, ktoré naši svoje využili v parku pri detskom ihrisku.	V súťaži o naj fotografiu, vznikol kalendár na rok 2022 s fotografiami občanov z obce Župčany.	Vznikla pri príležitosti 210 výročia od narodenia Jonáša Záborského. Autor perokresbou symbolizuje prepojenie osobnosti Župčan, s obcou.	Fond Plzeňského Prazdroja Slovensko Projektom ŠARIŠSKÁ zastávka priniesol financie na osadenie prístrešku a príslušenstva na autobusovej zastávke Župčany, Biela hlina.	Dotáciu obce Župčany bol dofinancovaný nákup prístreškov a príslušenstva pre ďalšie zastávky v obci.	Deň rodiny v Župčanoch, dotácia z rozpočtu PSK, v rámci Výzvy predsedu PSK.	Podpísané s Obcou Župčany a Spoločnosťou pre výskum dejín východného Slovenska o spolupráci v oblasti kultúry, dedičstva, histórie.	Podpora vydania knihy o obci Župčany, od minulosti až po súčasnosť určená pre čitateľov všetkých vekových kategórií.	Obnova historickej studne v parku. S financovaním Fondu Plzeňského Prazdroja Slovensko a ďalších prispievateľov.
Členovia združenia sa podieľajú na organizácii spoločensko-kultúrnych a charitatívnych podujatí v obci (Deň rodiny, Susedský jarmok, Vianočný punč), vykonávajú propagačnú a vydavateľskú činnosť (Župčianske noviny, web)									

KATASTER

Elektronický systém katastra nehnuteľností sa hackerským útokom stal nefunkčný 5.1.2025. Webový portál katastra ESKN, ani Mapový klient ZBGIS, na ktoré sme si zvykli a stali sa pre nás bežnou rutinou sú nepoužiteľné, na pár dní ostali zatvorené aj okresné katastrálne úrady.

Pre bežných občanov spôsobil výpadok štátneho systému viaceré problémy, najmä pri vybavovaní rôznych záležitostí viazaných na informácie z katastra.

Opýtala som sa nášho suseda, zamestnanca katastrálneho úradu Pavla Kundrika z oddelenia zápisov práv k nehnuteľnostiam, ako to teraz na katastri vyzerá, a ako máme pri vybavovaní rôznych žiadostí z katastra postupovať.

Sú klientske centrá /KC/ katastra v Prešovskom kraji otvorené?

Áno, všetky klientske centrá sú otvorené a pokiaľ viem, poskytujeme všetky služby ktoré boli aj pred útokom na kataster.

Takže všetky služby, aj plombovanie nehnuteľností, výpis z listu vlastníctva /LV/, zápisy do katastra nehnuteľností...

Áno, poskytujeme všetky služby katastra... t.j. prijímanie žiadosti, vkladov, vydávanie LV, kópií katastrálnych máp a následne aj zápis predmetných listín a vkladov...

Aká je v klientských centrách katastra situácia?

Situácia je už ustálená a čo je najväčší problém je nefunkčná internetová stránka ZBGIS. Nakoľko banky a notári si to nevedia pozrieť online, o všetky listy vlastníctva žiadajú teraz ľudia a notári cez nás osobne za poplatok.

Úrad geodézie, kartografie a katastra SR oznámil, že dňa 22.01.2025 spustil do prevádzky internetovú stránku kataster.vugk.sk, na prehliadanie údajov katastra nehnuteľností. Ale zverejnené údaje sú aktuálne ku dňu 03.01.2025. Dostane sa bežný občan k aktuálnemu listu vlastníctva, kópii z katastrálnej mapy?

Áno dostane, ale musí navštíviť KC v pôsobnosti ktorého má svoju nehnuteľnosť, napr. pre k.ú. Župčany je to KC Prešov.

Je tento úkon spoplatnený? Od 1.4.2024 sa zmenili poplatky na katastri nehnuteľností ...

Poplatok za vydanie LV alebo katastrálnej mapy je teraz 12 €. Tzn. je určený na právne účely.

Stáva sa, že občan zmení trvalý pobyt alebo meno. Automaticky sa to zmení aj na liste vlastníctva? Alebo je potrebné o to kataster požiadať?

• Parcely obecného parku

Nie, nemení sa automaticky. Kataster je evidenčný organ a ak chceme aby sa to zapísalo na katastri, je potrebné doniesť žiadosť na podateľňu katastra, alebo to poslať elektronicky.

Ak sa občan rozhodol pre kúpu alebo predaj nehnuteľnosti, požiada kataster návrhom na vklad. Poplatok za tento úkon (v lehote do 30dní) sa vyšplhal na 100€. V zrýchlenom konaní (do 15 dní) na 300€. Ale ak je návrh na vklad podaný elektronicky je to o polovicu menej. Aké sú podmienky elektronického podania?

Áno, poplatky boli zvýšené. Čo sa týka elektronického podania je o polovicu lacnejšie, má to ale pár podmienok aby listina, vklad bol aj zapísaný. Veľmi stručne:

1. Je potrebný občiansky preukaz s čipom, a mať možnosť prihlásiť sa na www.slovensko.sk

2. Pokiaľ sú listiny iba v elektronickej podobe, nie je potrebná osvedčovací doložka. Keď máme listiny v listinnej podobe, tie potrebujeme prekonvertovať do elektronickej podoby a tam už je potrebná osvedčovací doložka.

3. Nahraté listiny podpíšeme kvalifikovaným elektronickým podpisom a následne zašleme na konkrétny Okresný úrad, katastrálny odbor. U nás to spracujeme do ďalšieho pracovného dňa, zaplombujeme, pridáme listine číslo vkladu V.

4. Po spracovaní podania vám bude zaslaný platobný predpis na zaplatenie poplatku.

Lehota na povolenie vkladu je 30 dní, notári 20 dní.

Zrýchlený vklad je do 15 dní, obyčajne aspoň u nás sa to povoľuje do 5 dní.

Ďakujem za rozhovor a želám katastrom čo najskorší návrat do starých koľají.

Katarína Hudáková

„Múzeá“ v Župčanoch

Druhá polovica 20. storočia je v prostredí múzejníctva na Slovensku obdobím budovania múzejnej siete a zároveň charakterizovaná najvýraznejším rozvojom jeho organizačných a pracovných štruktúr. Múzejná sieť postupne pretavená do ústredných, regionálnych a mestských múzeí, bola v tomto období dopĺňaná o tzv. pamätníky. K posledným menovaným možno v našom prostredí priradiť najmä tzv. pamätné izby. Tie predstavovali a sprostredkovali regionálne kultúrne dedičstvo v podobe expozícií, ktoré zachytávali predovšetkým pamiatky na významné osobnosti kultúrneho či národného života. K otvoreniu jednej z pamätných izieb došlo aj v Župčanoch. Zúčlenená bola pod správu Múzea Slovenskej republiky rád v Prešove (dnešné Krajské múzeum v Prešove). Nebolo prekvapením, že táto ustanovizeň slúžila ako kultúrno-osvetový stánok na pamiatku a pripomienku všestrannej činnosti Jonáša Záborského.

Súhlas na zriadenie Pamätnej izby Jonáša Záborského v Župčanoch dalo Povereníctvo školstva a kultúry ČSR 21. novembra 1956. Najvhodnejšie miesto v obci pre jej umiestnenie sa celkom logicky našlo v jednom z najväčších objektov – v klasicistickej kúrii, ktorú kedysi obývala rodina Pulských. Kúria v Župčanoch síce mala v 60. rokoch pomerne zanedbaný zovňajšok, no relatívne reprezentatívny charakter mala aspoň v interiéri. Jej kultúrno-historická hodnota a dôležitosť však vzrástla 17. apríla 1963, keď bola vyhlásená za národnú kultúrnu pamiatku. O dva roky neskôr, dňa 5. mája 1965, formálne odsúhlasila Rada MNV v Župčanoch zriadenie „literárneho múzea“ v jej pravom krídle (v zápisniciach MNV Župčany sa objavoval tento pojem, no do roku 1976 išlo stále o pamätnú izbu).

Pamätnú izbu sa aj napriek značným snahám, množstvu prípravných prác a sústred'ovaniu

• Z otvorenia expozície, 1976

Múzeum Slovenskej republiky rád v Prešove a Miestny národný výbor v Župčanoch

otvoria dňa 30. januára 1966 o 16. hodine

PAMÄTNÚ IZBU JONÁŠA ZÁBORSKÉHO V ŽUPČANOCH

Program: 1. Slávnostné otvorenie – Štefan Pažur, riaditeľ Múzea SRR
2. Prehľadka expozície – Imrich Sedlák, FF UPJŠ
3. Kultúrny program – DJZ v Prešove, ČSM a ZDŠ v Župčanoch

Odchod autobusu z Prešova od Múzea SRR (zo Slovenskej ulice) o 15. hodine

vhodných literárnych diel a múzejných artefaktov podarilo otvoriť až v závere januára 1966, a to pri príležitosti 90. výročia Záborského smrti. Slávnostného otvorenia Pamätnej izby Jonáša Záborského v Župčanoch sa zúčastnili funkcionári zo Záboria (rodiska Jonáša Záborského), zástupcovia Matice slovenskej z Martina, významní hostia a umelci z Košíc, Prešova, vládni funkcionári a ďalší návštevníci, občanov obce nevynímajúc.

Expozícii pamätnej izby dominovala busta Jonáša Záborského od národného umelca Fraňa Štefunku. V hlavnej miestnosti sa nachádzala Kralická Biblia Záborských, v ktorej Jonáš (a predtým jeho otec) uviedol základné údaje o svojich príbuzných. Ďalšie exponáty dokumentovali Záborského život a pôsobenie najmä v Župčanoch. Išlo o predmety rodinného, školského či literárneho charakteru. Exponáty v expozícii reflektovali všetky významné Záborského pôsobiská, ukážky z jeho rozsiahlej literárnej tvorby či členstvá a zapojenie sa tohto kňaza a historika do príspevkov v jednotlivých časopisoch, inštitúciách a pod. Nepochybne zaujímavou bola mapka dokumentujúca životnú cestu Jonáša Záborského svetom. Na osobitnom paneli boli uvedené kontakty a vyobrazenia Záborského

• Pohľad do pamätnej izby

• Pracovňa spisovateľa Záborského

s poprednými predstaviteľmi slovenského, českého a ukrajinského (rusínskeho) kultúrneho života. Osobitnú pozornosť venovali tvorcovia inštalácii dobovej izby, v ktorej bola vystavená časť osobnej Záborského knižnice, a súčasne bola koncipovaná ako spisovateľova pracovňa.

Pamätná izba Jonáša Záborského bola v Župčanoch inštalovaná „len“ 8 rokov. V júni 1974 bola pre adaptačné práce na župčianskej kúrii zatvorená a literárnohistorický materiál prevezený do depozitárov Múzea Slovenskej republiky rád v Prešove. Pamätná izba Jonáša Záborského už v Župčanoch nikdy nebola obnovená. Po nutných opravách na kúrii sa však v jej priestoroch počítalo s otvorením výrazne rozšírenej múzejnej expozície, inštalovanej na oveľa väčšej ploche. Po dodatočných literárno-historických výskumoch, vyriešení koncepčných problémov výstavy a vykonaní ďalších prípravných prác sa táto expozícia dočkala 22. januára 1976 otvorenia. Niesla však už nový názov: „Expozícia literárnych tradícií východného Slovenska“ a jej otvorenie opäť sprevádzali spomienkové slávnosti na Jonáša Záborského, ktorého 100. výročie úmrtia si zúčastnení pripomínali. Ich súčasťou bolo napríklad aj odovzdávanie pamätných plakiet Jonáša Záborského rôznym inštitúciám a jednotlivcom, ktorí sa zaslúžili o popularizáciu literárneho dedičstva Jonáša Záborského.

Výsledná podoba „múzea v Župčanoch“ predstavovala východoslovenské literárne tradície zaradené do celonárodných literárnych úsilí Slovákov, avšak s dô-

• Záber z expozície v Župčanoch

razom na národnostný charakter východného Slovenska. V ôsmich výstavných miestnostiach na ploche približne 300 m² zachytávala expozícia pomerne širokú škálu literárnych dejín východného Slovenska – najstaršie kultúrne a literárne tradície (od najstarších čias do polovice 17. storočia), obdobie baroka (od polovice 17. storočia do roku 1780), prvé fázy národného obrodzenia (od roku 1780 do 30. rokov 19. storočia), štúrovské hnutie na východnom Slovensku (30. – 40. roky 19. storočia), samostatný celok bol vyčlenený osobnosti Jonáša Záborského (1812 – 1876), nasledovali medzivojnové literárne úsilia (1918 – 1945) a socialistická literatúra (od roku 1945).

Aj napriek uskutočneným adaptačným prácam na budove kúrie v Župčanoch sa jej stav v 80. a 90. rokoch 20. storočia postupne stále výraznejšie zhoršoval. Budova „múzea v Župčanoch“ však už nebola opätovne rekonštruovaná. Paralelne s jej zhoršujúcim sa stavom a postupným zatváraním lokálnych múzejných expozícií nielen na východnom Slovensku, boli aj „literárne tradície východného Slovenska“ v Župčanoch nakoniec uzavreté a zrušené v roku 2003. No aj po vyše dvadsiatich rokoch sa pre kúriu v Župčanoch zachovalo medzi občanmi obce neoficiálne pomenovanie „múzeum“, ktoré aspoň čiastočne odkazuje na múzejnú minulosť obce Župčany.

Mgr. Erik Ondria, PhD.

Zdroj všetkých obrázkov:

Krajské múzeum v Prešove, Zbierka literárna história

Základná škola s materskou školou Župčany 171

pozýva

všetkých budúcich prvákov v sprievode rodiča na

Slávnostný zápis do 1.ročníka

1.apríla 2025 od 14.00 do 16.30 h

v budove ZŠ.

Svoje dieťa môžete zapísať v priebehu celého apríla.

Čo ponúkame?

anglický jazyk od 1. ročníka,
interaktívne vyučovanie,
výučbu v modernej
počítačovej učebni,
prácu na projektoch,
individuálny prístup
k žiakom,
činnosť ŠKD od 6.45-16.30h,
krúžky v poobedných
hodinách,
vhodné podmienky na
výučbu v obecnom parku.

K zápisu potrebujete:

- vytlačenú a podpísanú elektronickú prihlášku obidvoma rodičmi z webovej stránky školy,
- budúceho prváka :D,
- rodný list dieťaťa,
- občiansky preukaz zákonného zástupcu.

V škole pracuje 6-členný školský podporný tím.

Spolupracujeme s miestnou Základnou umeleckou školou.

Pravidelne organizujeme:

Školu v prírode, Korčuliarsky kurz, Plavecký kurz.

Info.: 0911 702 204

email: zssmszupcany@gmail.com

<https://zssmszupcany.edupage.org/>

Župčianske noviny. Ročník 3 (2025), č. 1. (marec 2025). Evidenčné číslo periodika: EV 6096/23/PT. ISSN 2730-0714

Vydáva Obecný úrad Župčany, Župčany 95, 080 01 Prešov. Vychádza 4 krát ročne. IČO vydavateľa – IČO 00 328 073

Redakcia: šéfredaktor Samuel Kucharik, redaktori: Mgr. Martin Dluhoš, PhDr. Martina Krempaská, Mgr. Erik Ondria, PhD., Bc. Anna Val'ková.

Jazyková úprava Mgr. Patrícia Krempaská. Grafická úprava Bc. Martin Hajduk. Tlač Rotaprint Košice.

Poštová adresa redakcie totožná s adresou vydavateľa. Email: noviny@zupcany.sk

© Autorské práva vyhradené. Rozmnožovanie textu, fotografií a ostatného materiálu z novín v akejkoľvek podobe len so súhlasom vydavateľa.